

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	10.05.2004
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	02.04.2005
Avaldamismärge:	

Veeseadus¹

Vastu võetud 11.05.1994

[RT I 1994, 40, 655](#)

jõustumine 16.06.1994

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
24.01.1996	RT I 1996, 13, 240	29.02.1996
terviktekst RT paberandjal	RT I 1996, 13, 241	
17.12.1997	RT I 1998, 2, 47	01.01.1998
16.06.1998	RT I 1998, 61, 987	16.07.1998
20.01.1999	RT I 1999, 10, 155	01.01.2000
16.06.1999	RT I 1999, 54, 583	23.06.1999
08.12.1999	RT I 1999, 95, 843	01.01.2000
20.12.2000	RT I 2001, 7, 19	01.04.2001
10.04.2001	RT I 2001, 42, 234	08.05.2001
09.05.2001	RT I 2001, 50, 283	01.01.2002
14.11.2001	RT I 2001, 94, 577	20.12.2001
12.12.2001	RT I 2002, 1, 1	01.01.2003
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
15.01.2003	RT I 2003, 13, 64	01.07.2003
12.02.2003	RT I 2003, 26, 156	21.03.2003
11.06.2003	RT I 2003, 51, 352	01.09.2003
14.04.2004	RT I 2004, 28, 190	01.05.2004
21.04.2004	RT I 2004, 38, 258	10.05.2004

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse ülesanne

- (1) Veeseaduse ülesanne on sise- ja piiriveekogude ning põhjavee puhtuse ja veekogudes ökoloogilise tasakaalu tagamine.
- (2) Veeseadus reguleerib vee kasutamist ja kaitset, maaomanike ja veekasutajate vahelisi suhteid.
- (3) Vee kaitse osas laienevad käesoleva seaduse sätted ka majandusvööndile.

§ 1¹. Haldusmenetluse seaduse kohaldamine

Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[[RT I 2002, 61, 375](#)- jõust. 01.08.2002]

§ 2. Kasutatavad terminid

Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) hajureostus - veekogu ja põhjaveekihi reostamine pinnase ja õhu kaudu;
 - 2) heitvesi - kasutusel olnud ning loodusesse tagasi juhitud vesi või kanalisatsiooni abil ärajuhitud sademevesi;
 - 3) piiriveekogu - veekogu, mida mööda kulgeb riigipiir;
 - 4) pinnavesi - püsivalt või ajutiselt veekogus seisev või voolav vesi või lume- või jääkogumis sisalduv vesi, välja arvatud merevesi;
 - 5) põhjaveekiht - vett sisaldav ja andev maapõue osa;
 - 6) põhjavesi - maapõues sisalduv vesi; mineraalvesi on põhjavee alaliik;
 - 7) reostusallikas - vee omaduste halvenemise põhjustaja reo- ehk saasteainete, organismide, soojuse või radioaktiivsusega;
 - 8) reovesi - üle kahjutuspiiri rikutud ja puhastamist vajav vesi, heitvesi või saastunud sademevesi;
 - 9) siseveekogu - veekogu, mida ei läbi riigipiir;
 - 10) suubla - veekogu või maapõue osa, millesse voolab heitvesi;
 - 11) valgala - maa-ala, millelt veekogu või selle osa saab vee;
 - 12) veeavarii - olulist kahju tekitav üleujutus, tammi või muu kaitserajatise purunemine;
 - 13) vee erikasutusluba - kiritõend tegevuse lubamiseks, milles teatatakse tingimused kasutatava vee hulga, suubla ning veekasutusega kaasnevate kohustuste ja piirangute kohta;
 - 14) veehaare - ehitise vee võtmiseks veekogust või põhjaveekihi;
 - 15) veeheide - heitvee juhtimine suublasse;
 - 16) veehoidla - vooluvee tõkestamise või vee pumpamisega või muul viisil maapinna nõkku või kaevatud süvendisse või tammide vahele rajatud tehisveekogu;
 - 17) veekogu - püsiv või ajutine voolava (vooluveekogu - jõgi, oja jm.) või aeglaselt liikuva (seisva) veega (seisuveekogu- , meri, järv, veehoidla jm.) täidetud pinnavorm;
 - 18) veekogu risustamine - veekogu seisundit ja kasutamist halvendavate esemete, jäätmete, pinnase vms. heitmine või sattumine veekogusse;
 - 19) vee liigvähendamine - loata tegevus, mille tagajärjel pinnaveekogu vooluhulk, veetase või vee maht püsivalt ja oluliselt kahaneb, põhjavee tase või surve püsivalt alaneb või allika vooluhulk väheneb;
 - 20) vee reostamine - vee kasutamise piiramist põhjustav vee omaduste halvendamine reostusallika poolt;
 - 21) vee reostusavarii - vett reostava aine äkksattumine mere-, pinna- või põhjavette, mis võib kahjustada inimeste tervist, majandustegevust või loodust;
 - 22) reovee kogumisala – ala, kus on piisavalt elanikke ja majandustegevust reovee kogumiseks kanalisatsiooni kaudu reoveepuhastisse või heitvee juhtimiseks suublasse;
 - 23) põllumajandusmaa – haritav maa ja looduslik rohumaa;
 - 24) haritav maa – põllumaa ning viljapuu- ja marjaaiad;
 - 25) kanalisatsioon – ehitiste või seadmete süsteem heitvee ja reovee kogumiseks või suublasse juhtimiseks;
 - 26) põhjaveekogum – veemajanduskavas piiritletav põhjaveemaht põhjaveekihi või -kihtides, veemajanduskavade aruandlusühik;
 - 27) põhjaveemaardla – põhjavee võtmiseks määratud kinnitatud põhjaveevaruga maapõue osa;
 - 28) karstiaala – karsti (karstilehtrid, -nõod, -järved, -koopad, -jõed) leviku piirkond, kus puudub ajutiselt või alaliselt sademevee pindmine äravool vooluveekogusse.
- [RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 3. Vee kasutamise korraldamine

(1) Vee kasutamist ja kaitset korraldab riiklikul tasandil Vabariigi Valitsus.

(2) Kohalik omavalitsus oma halduspiirkonnas:

- 1) annab nõusoleku vee erikasutuseks;
- 2) korraldab kohalikule omavalitsusele kuuluvate veekogude haldamist;
- 3) korraldab veeavarii ja vee äkkreostuse tagajärgede likvideerimist;
- 4) kehtestab ajutised piirangud avalikult kasutatavatele veekogudele vastavalt käesoleva seaduse § 7 lõikes 4 sätestatule.

(3) Vabariigi piiriveekogude kasutamist ja kaitset reguleeritakse Eesti Vabariigi välislepingutega.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

2. peatükk

OMAND VEEKOGULE JA PÕHJAVEELE NING VEE JA VEEKOGU KASUTAMINE

§ 4. Omandi ulatus veekogule

(1) Kinnisasjal asuv veekogu kuulub kinnisasja omanikule, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

(2) Veekogu põhja külge kinnistunud taimestik on kinnisasja oluline osa.

§ 5. Riigi omand veekogule

(1) [Kehtetu - RT I 2003, 13, 64- jõust. 01.07.2003]

(2) Riigi omandis on:

- 1) sisemeri, territoriaalmeri ja piiriveekogude Eestis paiknevad osad;
 - 2) laevatatavatest veekogudest Võrtsjärv, Emajõgi, Väike-Emajõgi Võrtsjärvest Pikasilla sillani ja Narva jõgi;
 - 3) kalamajandusliku tähtsusega veekogudest Nasva ja Kasari jõgi suudmest kuni Vigala jõe suudmeni, Mullutu laht ja Suurlaht;
 - 4) seaduses sätestatud korras riigi omandisse jäetavad veekogud.
- [RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 6. Vee ja veekogu kasutamine

(1) Vee ja veekogu kasutamine toimub avaliku kasutamisenä või erikasutusena.

(2) Veekogu avalik kasutamine on veekogu kasutamine igäihe poolt ilma veekogu seisundit mõjutavate ehitiste või tehnovahenditeta vastavalt käesoleva seaduse §-le 7.

(3) Vee erikasutus on vee kasutamine veekogu või põhjaveekihi seisundit mõjutavate ainete, ehitiste või tehnovahenditega vastavalt käesoleva seaduse §-le 8.

§ 7. Veekogu avalik kasutamine

(1) Veekogu avalik kasutamine on veevõtt, suplemine, veesport, veel ja jää liikumine ja kalapüük seaduses sätestatud ulatuses. Veekogu avaliku kasutamiseega ei tohi rikkuda võõral maatükil viibimist reguleerivaid seadusesätteid.

(2) Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja kinnitab keskkonnaministri ettepanekul Vabariigi Valitsus . Nimekirja ei lülitata:

- 1) ühe kinnisasja piires asuvat eraõiguslikule isikule kuuluvat väljavooluta seisuveekogu;
- 2) mitme kinnisasja piires asuvat eraõiguslikule isikule kuuluvat väljavooluta seisuveekogu pindalaga vähem kui viis hektarit;
- 3) vooluveekogu valgalaga vähem kui 25 km² ning sellel asuvat paisjärve.

(2¹) Avalikult kasutatavate veekogude nimekirjast võib Vabariigi Valitsus kinnisasja omaniku põhjendatud taotlusel ja kohaliku omavalitsuse kirjalikul nõusolekul ühe kinnisasja piires asuvat eraõiguslikule isikule kuuluvat väljavooluga seisuveekogu või vooluveekogu osa välja arvata.

(3) Loodusõnnetuse korral on kahjustuspiirkonnas lubatud veekogude avalik kasutamine.

(4) Inimese tervise ja turvalisuse tagamiseks võib kohalik omavalitsus piirata ajutiselt avalikult kasutatava veekogu või selle osa avalikku kasutamist, omades selleks eelnevalt veekogu asukohajärgse maakonna keskkonnateenistuse kirjalikku kooskõlastust.

(5) Kohalik omavalitsus avaldab avalikult kasutatava veekogu avaliku kasutamise ajutise piiramise teate kohalikus või maakondlikus ajalehes ja võimalusel ka muudes kohalikes massiteabevahendites vähemalt nädal enne ajutise piirangu kehtestamist.

(6) Teates märgitakse vähemalt avalikult kasutatava veekogu nimi ja asukoht, mille avalikku kasutamist piiratakse, piirangu kehtivusperiood ning piirangu kehtestamise põhjus. Kui piiratakse veekogu osa avalikku kasutamist, siis tuleb lisaks eelnimetatud teabele näidata teates piiranguala suurus ja võimalusel täpsed piirid või vähemalt piiranguala suurus ja koht, kus saab tutvuda piiranguala piiride kaardi või piiride täpse kirjeldusega.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 8. Vee erikasutus

(1) Vee erikasutuseks peab kasutajal olema tähtajaline luba ja võõra maa kasutamise korral ka maaomaniku nõusolek.

(2) Vee erikasutusluba peab olema, kui:

- 1) võetakse vett pinnaveekogust, sealhulgas ka jää võtmise korral enam kui 30 m³/ööpäevas;
- 2) võetakse põhjavett rohkem kui 5 m³ ööpäevas;
- 3) võetakse mineraalvett;
- 4) juhatakse heitvett ja teisi vett saastavaid aineid suublasse;
- 5) toimub veekogu tõkestamine, paisutamine, veetaseme alandamine või hüdroenergia kasutamine;
- 6) toimub veekogu süvendamine või veekogu põhja pinnase paigaldamine;

- 7) uputatakse tahkeid aineid veekogusse;
- 8) toimub põhjavee täiendamine, allalaskmine või ümberjuhtimine;
- 9) vee kasutamisel muudetakse vee füüsikalisi või keemilisi või veekogu bioloogilisi omadusi.

(3) Isikliku majapidamise heitvee pinnasesse juhtimiseks oma maavalduse piires ei ole vaja vee erikasutusluba, kuid see tegevus peab vastama käesoleva seaduse § 24 alusel kehtestatud heitvee pinnasesse juhtimise nõuetele.

(4) Abinõude rakendamine pinnaveekogude korrashoiuks ei ole vee erikasutus, kui selleks ei kasutata kemikaale.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 9. Vee erikasutusluba ja ajutine vee erikasutusluba

(1) Vee erikasutusõigus tekib tähtajalise vee erikasutusloa alusel.

(1¹) Vee erikasutusloa taotlemise ja väljaandmise menetlusele kohaldatakse avatud menetluse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(2) Vee erikasutusloale kantakse sõltuvalt käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 sätestatud vee erikasutusest:

- 1) vee võtmise lubatud kogused ja aeg veehaarete ja põhjaveekihtide kaupa;
- 2) veekogust võetava vee koguse määramise, vee kvaliteedi kontrollimise ja võetud vee arvestuse pidamise nõuded;
- 3) põhjavee kvaliteedi kontrollimise ja põhjavee taseme mõõtmise nõuded;
- 4) saasteainete suurim lubatav sisaldus ärajuhitavas heitvees;
- 5) saasteainete suublasse viimise lubatud kogused ja aeg väljalaskude ning saasteainete kaupa, arvestades parimat võimalikku tehnikat;
- 6) saasteainete suubla seire nõuded;
- 7) saasteainete seire nõuded;
- 8) suubla kvaliteedinõuded;
- 9) vee erikasutuse mõju põhjaveekihi, veekogule või suublale vähendavad meetmed ja nende rakendamise tähtajad;
- 10) nõuded teabe esitamiseks vee erikasutusloa andjale;
- 11) parim võimalik tehnika vee kasutamiseks ja reovee puhastamiseks, arvestades selle kaasaegsust ja tõhusust, vee erikasutajale kättesaadavust ning majanduslikku ja tehnilist vastuvõetavust;
- 12) teave, mis on vajalik kanda vee erikasutusloale tulenevalt käesoleva paragrahvi lõike 14 alusel kehtestatud korrast.

(3) Vee erikasutusloa taotlejal peab olema veekogu omaniku nõusolek, kui vee erikasutus toimub võõral veekogul. Nimetatud nõusolekut ei nõuta käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud juhul.

(4) Vee erikasutusloa taotleja peab esitama koos vee erikasutusloa taotlusmaterjaliga keskkonnamemorandumi, mille alusel vee erikasutusloa väljaandja otsustab keskkonnamõju hindamise algatamise.

(5) Vee erikasutusloa annab vee erikasutuse asukoha keskkonnateenistus. Vee erikasutusloa merel annab Keskkonnaministerium, välja arvatud juhul, kui merre juhitakse heitvett või teisi saastavaid aineid.

(6) Vee erikasutusloa andmisel arvestatakse vee kasutamise võimalust ühisveevärgist ning reovee puhastamise võimalust ja heitvee ärajuhtimise võimalust ühiskanalisatsiooni kaudu. Kui kasutatud veevaru ei ole piisav, tagatakse esmajärjekorras elanike ning tervishoiu-, hoolekande-, õppe- ja kasvatusasutuste ning toiduainetööstuse joogiveevajadus.

(7) Vee erikasutusloa kirjaliku taotluse esitab taotleja vee erikasutusloa andjale. Vee erikasutusluba antakse kuni viieks aastaks. Vee erikasutusloa andmise või sellest keeldumise otsus tehakse vee erikasutusloa taotlejale teatavaks posti teel või elektrooniliselt kolme kuu jooksul, arvates taotluse menetluse võtmise kuupäevast. Vee erikasutusloa taotlusmaterjalid koostab taotleja oma kulul.

(8) Kui olemasolevast suurema saastamise või kahju ärahoidmine ei ole võimalik antud vee erikasutusloa alusel, võidakse vee erikasutusluba omavale isikule anda ajutine vee erikasutusluba, kui sellega lubatav vee erikasutus ei kahjusta inimese tervist ega põhjusta suubla või põhjaveekihi seisundi halvendamist ulatuses, mis muudab need kasutamiskõlbmatuks.

(9) Ajutine vee erikasutusluba antakse ajaks, mis on vajalik suurema saastamise või kahju ärahoidmiseks. Ajutisele vee erikasutusloale kantakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tingimused.

(10) Vee erikasutusloa andmisest keeldutakse, kui:

- 1) veevaru ei ole piisav või ohustab vee erikasutus otseselt inimese tervist või keskkonda;
- 2) suubla või põhjaveekihi seisundit halvendatakse ulatuses, mis muudab need kasutamiskõlbmatuks;
- 3) taotletav tegevus ei ole kooskõlas õigusaktidega;
- 4) loa taotlemisel on esitatud tegelikkusele mittevastavaid andmeid;
- 5) [Kehtetu - RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

(10¹) Vee erikasutusluba muudetakse, kui:

1) vee erikasutaja nimi või ärinimi, isikukood või ettevõtja registrikood, aadress või kontaktinfo või vastutava isiku nimi on muutunud;

2) vee erikasutusloa kehtestatud nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud ja avalik huvi vee erikasutusloa muutmiseks kaalub üles isiku usalduse;

3) vee erikasutusloaga määratud tegevusest tulenev oluline keskkonnamõju põhjustab kahjulikke keskkonnamuutusi, mistõttu tuleb muuta loaga kehtestatud nõudeid;

4) õnnetuste vältimiseks tuleb kasutada muid meetmeid, kui vee erikasutusloaga on määratud;

5) vee erikasutusloa omaja on esitanud selleks põhjendatud taotluse.

(11) Vee erikasutusloa andja tunnistab vee erikasutusloa kehtetuks, kui selle saanud:

1) isik ei täida erikasutusloale kantud nõudeid;

2) isiku tegevuses ilmnevad käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud asjaolud.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud asjaolude ilmnemisel toimetab vee erikasutusloa andja vee erikasutajale posti teel või elektrooniliselt kätte teate tähtajaliste meetmete kohta, mille mitterakendamine toob kaasa vee erikasutusloa kehtetuks tunnistamise.

(13) Kui vee erikasutusloa või ajutise vee erikasutusloa andmisel ei ole järgitud õigusaktide nõudeid, võib keskkonnaminister sellise loa kehtetuks tunnistada.

(14) Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid kehtestatakse keskkonnaministri määrusega.

(15) Vee erikasutusloa andja korraldab vee erikasutuslubadega seotud andmete kogumist, kontrollimist ja nende edastamist andmekogule.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 9¹. Avatud menetlus vee erikasutusloa andmisel ning ajutise vee erikasutusloa andmise avalik teatavakstegemine

(1) Vee erikasutusloa andja avaldab vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmise kohta teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teadaandes märgitakse vähemalt:

1) vee erikasutusloa taotleja nimi või ärinimi, registrikood selle olemasolu korral ja asukoht;

2) tegevuse asukoht, mille jaoks vee erikasutusluba taotletakse;

3) tegevuse lühikirjeldus, mille jaoks vee erikasutusluba taotletakse;

4) teave selle kohta, kus saab taotluse ja vee erikasutusloa eelnõuga tutvuda.

(2) Teave vee erikasutusloa alusel kavandatava tegevuse toorme, kemikaali, muu materjali, tehnoloogia või toote koostise ja kasutamise kohta on konfidentsiaalne, kui see on esitatud vee erikasutusloa taotluse eraldi osana ning sellele on selgelt märgitud «Ärisaladus». Otsuse teabe konfidentsiaalsuse kohta langetab vee erikasutusloa andja, arvestades andmekaitset reguleerivate õigusaktide nõudeid.

(3) Igaühel on õigus vee erikasutusloa taotluse kohta esitada vee erikasutusloa andjale kirjalikke ettepanekuid ja vastuväiteid käesoleva seaduse § 9 lõikes 7 nimetatud aja jooksul. Kirjalikud ettepanekud ja vastuväited peavad sisaldama esitatud ettepaneku või vastuväite põhjendust.

(4) Kui see on vajalik asja õigeks lahendamiseks või vastanduvate huvide tasakaalustamiseks, viib vee erikasutusloa andja menetlusosalise taotlusel või oma initsiatiivil läbi avaliku istungi.

(5) Vee erikasutusloa andja teeb vee erikasutusloa andmise otsuse avalikult teatavaks ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded seitsme päeva jooksul pärast vee erikasutusloa andmist.

(6) Ajutise vee erikasutusloa andmise otsus tehakse avalikult teatavaks ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

(7) Käesoleva seaduse § 9 lõike 10¹ punkti 1 alusel algatatud vee erikasutusloa muutmise menetlusele ja vee erikasutusloa kehtetuks tunnistamise menetlusele avatud menetluse sätteid ei kohaldata.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 10. Kallasrada

(1) Kallasrada on kaldariba avaliku veekogu ja avalikuks kasutamiseks määratud veekogu ääres ning asub kaldavööndis. Kallasraja laiust arvestatakse lamekaldal keskmise veeseisu piirjoonest ja kõrgkaldal kaldanõlva ülemisest servast, lugedes viimasel juhul kallasrajaks ka vee piirjoone ja kaldanõlva ülemise serva vahelist maariba.

(2) Kallasraja laius on:
1) laevatatavatel veekogudel 10 meetrit;
2) teistel veekogudel 4 meetrit;
3) suurvee ajal, kui kallasrada on üle ujutatud, 2 meetri laiune kaldariba, mida mööda võib vabalt ja takistamatult veekogu ääres liikuda.

(3) Kallasraja kasutaja ei tohi kallasraja kasutamise kahjustada kaldaomaniku vara.

(4) Avalikult kasutataval veekogul puudub kallasrada:
1) sadamas;
2) tootmisvee veehaarde vähimas võimalikus teeninduspiirkonnas;
3) enne asjaõigusseaduse (RT I 1993, 39, 590; 1999, 44, 509; 2001, 34, 185; 93, 565; 2002, 47, 297; 53, 336; 99, 579; 2003, 13, 64; 17, 95; 78, 523; 2004, 20, 141) jõustumist õiguspäraselt kallasrajale püstitatud ehitisel;
4) hüdrograafiateenistuse ja seirejaamaehitisel;
5) kalakasvatusehitisel;
6) hüdroelektrijaama vähimas võimalikus teeninduspiirkonnas.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhtudel peab kallasraja sulgeja kinnise territooriumi tähistama ja võimaldama kinnisest territooriumist möödapääsu.

(6) Vähima vajaliku teeninduspiirkonna määramine toimub läbi detailplaneeringu, mis kooskõlastatakse asukohajärgse maakonna keskkonnateenistusega.
[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 11. Tasu vee ja veekogu kasutamise eest

(1) Veekogu avalik kasutamine on tasuta, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

(2) Vee erikasutus on tasuline, välja arvatud:
1) vee võtmine põllumajandusliku maa niisutamiseks;
2) vee võtmine tiigikalakasvatuse tarbeks;
3) vooluveekogu tõkestamine tõkestusrajatisega;
4) vee võtmine isikliku majapidamise tarbeks põhjaveest ja veekogu omanikule kuuluvast veekogust. Isikliku majapidamise tarbeks saadavat vett ei tohi edasi müüa vee erikasutuse eest tasumata;
5) vee-energia saamine.

§ 11¹. Vee erikasutuse eest tasumise kord

(1) Vee erikasutuse tasust laekub 50% riigieelarvesse ja 50% erikasutuse koha järgse valla või linna eelarvesse, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud juhul. Piiriveekogude puhul laekub erikasutuse tasu riigieelarvesse.

(2) Kohaliku omavalitsuse volikogu võib teha tasusoodustusi või vabastada vee erikasutusloa valdaja linna- või vallaeelarvesse laekuva tasu ulatuses.

(3) Vee kasutamine erikasutusloata tasustatakse erikasutuse viiekordse hinnaga. Viiekordne erikasutuse hind tasutakse ka erikasutusloaga lubatud kogusest rohkem kasutatud vee eest.

(4) Vee erikasutuse eest tasutakse neli korda aastas igale kvartalile järgneva kuu 25. kuupäevaks.

(5) Vee erikasutuse tasu kogub vee erikasutusloa andja ning jaotab laekunud tasu kohalike omavalitsuste eelarvete ja riigieelarve vahel.

(6) Vee erikasutuse eest tähtjaks tasumata jätmisel on isik kohustatud maksma viivist ööpäevas 0,15 protsenti tasumisele kuuluvast summast.

(7) Kui kasutaja on vee erikasutuse eest jätnud määratud tähtjaks tasumata, nõuab loa andja tasumise tähtjast kolme kuu möödumisel võlasumma ja viivise sisse kohtu korras.

(8) Saasteainete viimisel veekogusse, pinnasesse või põhjavette tuleb tasuda saastetasu seaduse (RT I 1999, 24, 361; 54, 583; 95, 843) kohast saastetasu.

(9) Vee erikasutuse tasu määrad veevõtu eest veekogust või põhjaveekihist kehtestab Vabariigi Valitsus. Vee erikasutuse tasu arvutamise ja tasumise korra ning jaotumise kohalike eelarvete vahel kehtestab keskkonnaminister.

§ 12. Põhjaveevarude hindamine

(1) Põhjaveevaru hindamiseks tehakse uuringuid.

(2) Põhjaveehaarde eeluuringuid korraldab Keskkonnaministeerium.

- (3) Põhjaveevarude hindamise korra kehtestab keskkonnaminister oma määrusega.
- (4) Põhjaveehaarde rajamisel tootlikkusega üle 500 m³ ööpäevas tuleb eelnevalt uuringutega määrata põhjaveevaru.
- (5) Hüdrogeoloogiliste tööde tegemiseks on nõutav hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsents.
- (6) Põhjaveevarude, sealhulgas mineraalveevarude määramiseks, uuringute ja ekspertiisi korraldamiseks moodustatakse põhjaveekomisjon. Põhjaveekomisjoni põhimääruse ja koosseisu kinnitab keskkonnaminister. Põhjaveevarud kantakse riiklikku registrisse keskkonnaministri otsuse alusel.

(6¹) Põhjaveekomisjoni ülesanded on:

- 1) põhjaveevarude, sealhulgas mineraalveevarude määramise, uuringute ja ekspertiiside korraldamine;
- 2) põhjaveevaru uuringuaruannete läbivaatamine ja keskkonnaministrile ettepanekute tegemine põhjaveevarude riiklikku registrisse kandmiseks.
- 3) põhjavee uurimise, kasutamise ja kaitse olukorra hindamine ning uuringuvajaduste ja -suundade määramine;
- 4) Keskkonnaministeeriumi ja keskkonnateenistuste nõustamine põhjavee kasutamise seonduvates tegevustes;
- 5) hinnangu andmine põhjaveeuuringute tulemustele ja põhjaveealaste õigusaktide eelnõudele.

(7) Põhjaveevarude uuringuid finantseerib põhjavee erikasutaja või põhjavee erikasutusloa taotleja.
[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 12¹. Veeuuringud

(1) Veeuuring on vee, vee-elustiku, pinnase või reoveesette proovi võtmine, proovi katsetamine või analüüsimine ja järelduste tegemine saastetasu arvutamise, seire ja vee erikasutusloa taotlusmaterjalide kontrolli eesmärgil.

(2) Maatüki või ehitise omanik või valdaja ei tohi keelata veeuuringute tegemiseks proovide võtmist veekogust, pinnasest, põhjaveest või ehitisest. Kui veeproovide võtmiseks on vaja rajada puurkaev, tohib seda teha ainult maatüki omaniku või valdaja nõusolekul.

(3) Veeuuringute tegemiseks vajalikke proove analüüsivad katselaborid. Nõuded katselaborite kohta ning proovivõtu meetodid ja analüüsi referentmeetodid kehtestab reovee, heitvee, reoveesette ning põhja-, pinna- ja merevee osas keskkonnaminister määrusega.

(4) Katselaborite võrdluskatse on mitme katselabori osalemisel samalaadsete proovide katsetuste korraldamine, teostamine ja hindamine katselabori pädevuse ning tulemuste õigsuse tõendamise eesmärgil.

(5) Akrediteeritud või akrediteerimist taotlevatele katselaboritele on võrdluskatsetest osavõtt soovituslik.

(6) Katselaborid, kes teevad analüüse veeuuringute raames või täidavad riigi keskkonnaseire programmi, peavad olema akrediteeritud ja sooritama vähemalt üks kord aastas katselaborite võrdluskatsed.

(7) Katselaborite võrdluskatseid korraldavad keskkonnaministri poolt selleks katselaborite hulgast volitatud reovee, heitvee ning reoveesette, põhja-, pinna- ja merevee ning vajadusel ohtlike ainete proovide analüüsimise õigsuse eest vastutavad referentlaborid.

(8) Referentlaborina tegutsemise õiguse annab katselabori kirjaliku taotluse alusel keskkonnaminister käskkirjaga.

(9) Keskkonnaminister annab õiguse tegutseda referentlaborina ühele katselaborile igast käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud valdkonnast. Referentlabor peab:

- 1) sooritama oma valdkonna riikidevahelised võrdluskatsed;
- 2) katselaboreid meetodiliselt juhendama;
- 3) hindama katselaborite poolt kasutatud analüüsimeetodite vastavust käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud analüüsi referentmeetoditele;
- 4) läbi viima katselaborite võrdluskatseid ja hindama nende tulemusi;
- 5) andma täienduskoolitust.

(10) Keskkonnaministril on õigus peatada referentlaborina tegutsemise õiguse aluseks oleva käskkirja kehtivus osaliselt või täielikult, kui referentlabor ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud referenttoiminguid.

(11) Katselaborite võrdluskatse korra kehtestab keskkonnaminister määrusega.

(12) Referentlabor täidab käesoleva paragrahvi lõike 9 punktides 1–5 nimetatud referenttoiminguid riikliku tellimuse alusel, mille esitab keskkonnaminister.

(13) Veeuringuid, mille järele tekib vajadus vee või pinnase reostamise tõttu, finantseerib reostaja. Kui reostajat pole võimalik kindlaks teha, finantseeritakse vee, pinnase või reoveesette reoainesisalduse uuringuid riigieelarvest.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 12². Veeuringut teostavale proovivõtjale esitatavad nõuded

(1) Veeuringut teostav proovivõtja peab kasutama sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning olema atesteeritud.

(2) Proovivõtja atesteerimine on veeuringut teostava proovivõtja tehniliste teadmiste, väljaõppe ja kogemuste hindamine, lähtudes käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel kehtestatud atesteerimise korras esitatud nõuetest.

(3) Veeuringut teostava proovivõtja atesteerimist korraldab Keskkonnaministeerium. Veeuringut teostavat proovivõtjat atesteeritakse iga nelja aasta järel keskkonnaministri määrusega kehtestatud atesteerimise korra kohaselt.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 12³. Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsents

(1) Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsents (edaspidi *litsents*) on tegevusluba, mis annab õiguse järgmistele hüdrogeoloogiliste tööde tegemiseks:

- 1) hüdrogeoloogilised uuringud;
- 2) hüdrogeoloogiline kaardistamine;
- 3) puuraukude ja puurkaevude projekteerimine;
- 4) puuraukude ja puurkaevude puurimine ja likvideerimine.

(2) Litsentsi annab keskkonnaministri viieks aastaks moodustatud viieliikmeline litsentsikomisjon, kelle koosseisu peab kuuluma Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni esindaja.

(3) Litsents antakse kaheks aastaks või ühe konkreetse hüdrogeoloogilise töö tegemiseks.

(4) Litsents käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 nimetatud tegevusteks antakse isikule, kes omab:

- 1) geoloogia- või keskkonnatehnoloogiaalast kõrgharidust või selle haridusega töötajat;
- 2) vähemalt üheaastast hüdrogeoloogiliste tööde tegemise kogemust.

(5) Litsents käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuseks antakse isikule, kes omab vähemalt kaheaastast puurkaevude ja puuraukude puurimise ja likvideerimise kogemust.

(6) Litsentsi andmisest keeldutakse, kui:

- 1) litsentsi taotleja on esitanud valeandmeid või võltsitud dokumendi;
- 2) litsentsi taotleja ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 4 või 5 sätestatud nõuetele;
- 3) ilmneb, et litsentsi taotleja ei ole hüdrogeoloogiliste tööde tegemisel järginud õigusaktides sätestatud nõudeid.

(7) Litsentsi andja tunnistab litsentsi kehtetuks, kui esineb üks või mitu järgmistest asjaoludest:

- 1) ilmneb, et litsentsi taotlemisel on esitatud valeandmeid;
- 2) ilmnevad vastuolud õigusaktide nõuetega.

(8) Litsentsi taotlemise, andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise korra ning litsentsi vormi kinnitab Vabariigi Valitsus määrusega.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

3. peatükk VEE JA VEEKOGU KASUTAMISE LIIGID

§ 13. Vee kasutamine olmes

(1) Joogivesi on joogiks, toiduvalmistamiseks ja muudeks olmevajadusteks kasutatav vesi. Kohalik omavalitsus tohib piirata joogivee kasutamist, kui seda ei jätku inimeste ning ravi- ja haridusasutuste joogi- ja toiduvalmistamisvajaduse rahuldamiseks.

(2) Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid kehtestab sotsiaalminister oma määrusega.

(3) Joogiks, toiduvalmistamiseks ja muudeks olmevajadusteks on igal isikul õigus veekogu avaliku kasutamise või vee erikasutuse korras kasutada pinna-, põhja- ja merevett.

(4) Joogiveeks kasutatava või kasutada kavatsetava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded kehtestab vee joogiveeks töötlemise meetodeid arvestades sotsiaalminister oma määrusega.

(5) Vett joogivee otstarbeks võttev vee erikasutaja kontrollib käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 4 alusel kehtestatud kvaliteedinõuete täitmist oma kulul.

(6) Vee erikasutajal on õigus töödelda vett joogiveeks ja seda müüa.

(7) Veekogu omanikult ei pea nõusolekut saama või temaga lepingut sõlmima omavalitsus, kes omab või valdab käesoleva seaduse jõustumise ajal töötavat joogiveehaaret voolu- või seisuveekogust. Selle omavalitsuse kasuks seatakse kasutusvaldus vee erikasutusõigusele, mis on kitsendatud joogivee võtmisele ja veekogu hooldamisele.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud kasutusvaldusest tulenevaid õigusi ja kohustusi teostab veehaaret omava või valdava kohaliku omavalitsuse poolt määratud isik. Veekogu omanik ei tohi nõuda tasu kasutusvalduse seadmise eest ega takistada õiguse teostamist.

(9) Joogiveehaardesse kuuluvate veekogude nimekirja kinnitab keskkonnaminister veehaarete kaupa.

§ 13¹. Kvaliteedinõuetele mittevastava, kuid tervisele ohutu joogivee müümise luba

(1) Kvaliteedinõuetele mittevastava, kuid tervisele ohutu joogivee müümiseks peab vett võtval vee erikasutajal olema luba.

(2) Loale kantakse:

- 1) joogivee kvaliteedinõuetele mittevastavuse põhjused;
- 2) piirkond, kus müüakse joogivee kvaliteedinõuetele mittevastavat joogivett;
- 3) joogivee kvaliteedinäitajad, mis ei vasta joogivee kvaliteedinõuetele;
- 4) kvaliteedinõuetele mittevastava joogivee hinnangulise tarbimise kogus aastate lõikes ja inimeste arv, kes seda joogivett tarbivad;
- 5) toitu või toidutooret käsitlevate ettevõtete nimekiri, mida varustatakse joogivee kvaliteedinõuetele mittevastava joogiveega;
- 6) abinõude programm joogivee kvaliteedinäitajate mittevastavuse likvideerimiseks;
- 7) joogivee kvaliteedinõuetele mittevastavuse kestus;
- 8) joogivee seirenõuded.

(3) Loa annab vett võtvale erikasutajale erikasutuse asukohta Tervisekaitseinspeksiooni tervisekaitsetalitus.

(4) Luba antakse vett võtvale vee erikasutajale kuni kolmeks aastaks taotlusmaterjalide alusel.

(5) Loa andmisest keeldutakse, kui:

- 1) joogivee kvaliteedinõuetele mittevastav joogivesi avaldab inimese tervisele otseselt või kaudselt negatiivset mõju;
- 2) [Kehtetu - RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]
- 3) loa taotlemisel on esitatud tegelikkusele mittevastavaid andmeid.

(6) Tervisekaitseinspeksiooni tervisekaitsetalitus peatab või tunnistab loa kehtetuks sellest loa omajat eelnevalt informeerides, kui:

- 1) loa omaja ei täida loa saamisega tekkinud kohustusi ja nõudeid;
- 2) loa omaja tegevuses ilmnevad käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud asjaolud.

(7) Loa andmise, muutmise, peatamise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vorm kehtestatakse sotsiaalministri määrusega.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 14. Vee kasutamine tootmises

(1) Tootmisvesi on tootmiseks vajalikele tingimustele vastav vesi.

(2) Tootmise vajaduseks on igal isikul õigus vee erikasutuse korras kasutada pinna-, põhja- ja merevett.

(3) Joogivee kvaliteediga vett, sealhulgas põhjavett, võib kasutada tootmise vajaduseks, kui seda nõuab tootmistehnoloogia või kui muu vee kasutamine on seotud ülemääraste kulutustega.

(4) Veekasutajal on õigus töödelda vett tootmisveeks ja seda müüa.

(5) [Kehtetu]

(6) Kohalikul omavalitsusel on õigus elanike olmevajaduste rahuldamiseks erakorraliste asjaolude (loodusõnnetus, veeavarii) puhul piirata joogivee kvaliteediga vee kasutamist tootmises.

§ 15. Veekogu kasutamine heitveesuublana

(1) [Kehtetu - RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

(2) Heitvett tohib veekogusse juhtida Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras, mis peab sisaldama heitvee veekogusse juhtimise nõudeid ja nende täitmise kontrollimise meetmeid.

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud meetmeid rakendab vee erikasutaja oma kulul.

(3) Heitvee juhtimise veekogusse peatab keskkonnajärelevalve asutus või kohalik omavalitsus, kui see põhjustab või võib põhjustada ohtu inimese tervisele või tekitab kahju keskkonnale.

(4) Heitveesuublana kasutatavate veekogude või nende osade nimekirja reostustundlikkuse järgi kinnitab keskkonnaminister.

§ 16. Vee-energia saamine

(1) [Kehtetu - RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

(2) Vee erikasutuseks vee-energia saamise eesmärgil ei väljastata luba, kui erikasutusega kaasnev maaomanike ja teiste veekasutajate õiguste kitsendamine ning veekogu seisundi muutmine on ökoloogilis-majanduslikult põhjendamata.

(3) Vee-energia saamisel vooluvee tõkestamisega rakendatakse käesoleva seaduse § 17 nõudeid.

§ 17. Vooluvee tõkestamine

(1) [Kehtetu - RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

(2) Vooluvee tõkestusehitise rajamiseks (veehoidla rajamine, tammi ehitamine, vee kõrvalejuhtimine) on vajalik kinnisasja omaniku nõusolek, kelle maa-alale tõkestusehitist kavandatakse.

(3) Vooluveekogu tõkestamisel tuleb järgida Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud nõudeid.

(4) Maa, maaparandussüsteemi või tehnorajatise omanikule tasub vooluvee tõkestamisega tekitatud kahju tõkestusehitise omanik.

§ 18. Veeliiklus

(1) Avaliku ja avalikult kasutatava veekogu kasutamine liiklemiseks on lubatud, kui seda seaduse või muu õigusaktiga ei piirata.

(2) Kui eraõigusliku isiku omandis olev veekogu ei ole määratud avalikuks kasutamiseks, tohib sellel liigelda ainult omaniku loal.

(3) Veekogul liikleja on kohustatud vältima maaomanike ja teiste veekogu ja vee kasutajate õiguste rikkumist, vee-elustiku, veekogu süngi, kallaste, vesiehitiste ja tehnovõrkude kahjustamist ning täitma kahjulike mõjutuste levimise tõkestamiseks kehtestatud nõudeid.

(4) Supelrannaks kuulutatud veekogul või selle osal veesõidukitega liigelda ei tohi, välja arvatud teenistusüksandeid täitvad veesõidukid.

(5) Maavanemal on õigus oma korraldusega keelata avalikul ja avalikult kasutataval veekogul veesõidukitega liiklemine, kehtestada liikluskiiiruse piirang ja keelata veekogujääl minek, kui liiklemine, veesõiduki suur kiirus või jäälemine:

- 1) ohustab veeliiklust;
- 2) kahjustab või võib kahjustada veekogu seisundit ning lõhkuda veekogu kaldaid;
- 3) kahjustab või võib kahjustada kalavarusid või kalakoelmute seisukorda;
- 4) häirib teisi veekogu kasutajaid;
- 5) ohustab jääleminejaid.

(6) Maavanema käesoleva paragrahvi lõike 5 kohased korraldused tehakse avalikult teatavaks ning nad jõustuvad ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avaldamisele järgneval päeval.

(7) Keegi ei tohi veeliiklust ohustada. Paadisilla ja tähistatud kalapüünisega tohib tõkestada kuni kolmandiku veeliikluseks kasutatava vooluveekogu laiusest.

(8) Käesoleva seaduse § 5 lõike 2 punktis 2 nimetatata siseveekogudel veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuded kehtestab keskkonnaminister.

(9) Veekogude kasutamist lennunduses reguleerib lennundusseadus (RT I 1999, 26, 376).
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 18¹. Veeliiklus laevakanalil ja laevakanali kasutamine

(1) Avalikult kasutatava veekogu põhja selle süvendamise teel õiguslikul alusel rajatud laevateel, mis asub väljaspool sadama akvatooriumi piire (laevakanal), korraldab veeliiklust laevakanali valitseja. Laevakanali valitsejaks on veekogu omanik või isik, kellele laevakanali valitsemise õigus on õigusaktides ettenähtud korras lepinguga üle antud.

(2) Laevakanali kasutamiseks loetakse piki laevakanalit sõitmist laeva poolt, mis oma süvise tõttu ei saa sellel veekogul liigelda laevakanalit kasutamata.

(3) Laevakanali valitsejal on õigus kehtestada laevakanali kasutamise eest tasu. Tasus sisalduvad laevakanali rajamiseks, korrashoiuks ja selles ohutu laevaliikluse tagamiseks vajalikud kulutused.

§ 19. Vee kasutamine tule tõrjumiseks

(1) Vee võtmine tule tõrjumiseks ei ole vee erikasutus.

(2) Veekogu omanik ei tohi keelata vee võtmist tule tõrjumiseks.

4. peatükk VEEKASUTAJA ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

§ 20. Veekasutaja õigused ja nende kaitse

(1) Veekasutaja on isik, kes võtab vett veekogust või põhjaveekihi, juhib suublasse heitvett või kasutab veekogu muul viisil.

(2) Veekasutajal on õigus kooskõlas käesoleva seadusega ja sellest tulenevate õigusaktidega kasutada vett ja veekogu ning rajada selleks vajalikke ehitisi.

§ 21. Veekasutaja kohustused

Veekasutaja on kohustatud:

- 1) kasutama vett otstarbekalt ja säästlikult ning täitma vee kasutamiseks kehtestatud nõudeid;
 - 2) hoiduma teiste veekasutajate ja maaomanike õiguste rikkumisest ning veekasutusega kahju tekitamisest inimeste tervisele, loodusele ja majandusobjektidele;
 - 3) vee erikasutuse korral pidama arvestust kasutatava vee ning heitvee hulga ja omaduste üle;
 - 4) korraldama heitvee seiret vee erikasutusloaga määratud tingimustel ja korras;
 - 5) järgima veehaarde sanitaarkaitse nõuete täitmist;
 - 6) esitama vähemalt üks kord aastas vee erikasutusloa andjale aruande kasutatud vee ning heitvee hulga ja suublasse juhitud reoainete koguse kohta. Aruande vormi, esitatavate andmete ulatuse ja aruande esitamise korra kehtestab keskkonnaminister määrusega.
- [RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 22. Veekasutaja õiguste kitsendamine teiste veekasutajate huvides

Ühe veekasutaja õigusi võib teise veekasutaja huvides seadusega kitsendada, kui sellega ei halvene joogiveekasutuse tingimused.

5. peatükk VEEKOGU JA PÕHJAVEE KAITSMINE REOSTAMISE, RISUSTAMISE JA LIIGVÄHENDAMISE EEST

§ 23. Veekaitsealased kohustused

(1) Kõik isikud on kohustatud vältima vee reostamist ja liigvähendamist ning veekogude ja kaevude risustamist ning vee- elustiku kahjustamist.

(2) Isik on kohustatud vee kasutamisel rakendama tootmistehnoloogilisi, maaparanduslikke, agrotehnilisi, hüdrotehnilisi ning sanitaarmedeid vee kaitsmiseks reostamise ja liigvähendamise või veekogu risustamise eest.

(3) Avalikuks kasutamiseks määratud veekogu omanik on kohustatud tegema hooldustöid veekogu risustamise ja kaldaerosiooni vältimiseks.

(4) Veekaitsenõuded maaparandussüsteemide väljavalikul, ehitamisel ja ekspluateerimisel kehtestab keskkonnaminister.

(5) Vee kvaliteeti kahjustava tegevuse mõjupiirkonnas on vee kvaliteeti kahjustavat tegevust korraldav isik kohustatud jälgima vee seisundit.

§ 24. Põhjavee kaitsmine heitveega reostamise eest

(1) Reovee põhjavette ja heitvee külmunud pinnasele juhtimine on keelatud.

(2) Heitvett tohib pinnasesse juhtida Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras, kui see lubamatult ei halvenda põhjavee looduslikke omadusi. Nimetatud korras peab sisaldama heitvee pinnasesse juhtimise nõudeid ja nende täitmise kontrollimise meetmeid.

(3) Heitvett pinnasesse juhtiv vee erikasutaja rakendab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud meetmeid oma kulul.

(4) Kohalik omavalitsus peab põhjavee kaitseks tagama reovee kogumisalal kanalisatsiooni olemasolu reovee suunamiseks reoveepuhastisse ja heitvee juhtimiseks suublasse.

(5) Reovee kogumisalade määramise kriteeriumid kehtestab keskkonnaminister oma määrusega, arvestades pinnase looduslikke tingimusi. Reovee kogumisalade piirid määratakse üldplaneeringuga.

§ 25. Jäätmete uputamine veekogusse või paigutamine vette

(1) Veekogusse võib uputada või põhjavette paigutada vaid selliseid jäätmeid, milles toimuvad muutused või mille mõjutamine vee poolt ei suurenda keskkonna reostust või kahju tervisele.

(2) Jäätmete uputamiseks veekogusse või põhjaveekihti annab kohaliku omavalitsuse nõusolekul, kui veekogu on eraomandis, ka veekogu omaniku nõusolekul, loa keskkonnaminister või tema poolt volitatud ametiisik.

§ 26. Valgala kaitse veereostuse eest

(1) Valgala ei tohi reoainetega nii koormata, et vesi reostuks.

(2) Valgalal tuleb vältida reostusallika ohtlikku seisundit, mille jätkuv halvenemine põhjustab või võib põhjustada veekogu või põhjaveekihi reostumist.

(3) Reostusallika ohtliku seisundi tekke vältimiseks ja vee reostumise ennetamiseks kehtestab Vabariigi Valitsus oma määrustega veekaitsenõuded potentsiaalselt ohtlike reostusallikate kohta nende liikide kaupa. Veekaitsenõuded käesoleva seaduse tähenduses on potentsiaalselt ohtlike reostusallikate ehitus-, planeerimis- ja ekspluatatsiooninõuded, mis aitavad vältida reostusallika ohtlikku seisundit ja vähendada tekkiva reostuse mõju.

(4) Potentsiaalselt ohtliku reostusallika liigid on:

- 1) kanalisatsiooniehitised;
- 2) naftasaaduste hoidmisehitised;
- 3) siloladustamiskohad;
- 4) sõnnikuhoidlad;
- 5) väetisehoidlad.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud reostusallikast tekib oht inimese tervisele, on keskkonnaministril õigus nimetada reostusallikas potentsiaalselt ohtlikuks ja kehtestada sellele veekaitsenõuded.

§ 26¹. Valgala kaitse põllumajandustootmisest pärineva reostuse eest

(1) Põhja- ja pinnavee kaitseks põllumajandustootmisest pärineva reostuse (edaspidi *põllumajandusreostus*) ennetamiseks ja piiramiseks kehtestab Vabariigi Valitsus sõnniku silomahla ja muude väetiste kasutamise ja hoidmise nõuded. Sõnniku koostise nõuded kehtestab põllumajandusminister määrusega.

(1¹) Väetis käesoleva seaduse tähenduses on selline aine või valmistis, mille kasutamise eesmärk on kasvatatavate taimede varustamine toitainetega. Väetiseks loetakse ka sõnnik ja silomahl.

(2) Põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel reoveesete kasutamise nõuded kehtestab keskkonnaminister oma määrusega. Reoveesete käesoleva seaduse tähenduses on reoveest füüsikaliste, bioloogiliste või keemiliste meetoditega eraldatud suspensioon.

(3) Põllumajandustootjal on soovitatav järgida head põllumajandustava. Hea põllumajandustava on käesoleva seaduse tähenduses üldtunnustatud tootmisvõtted ja -viisid, mille järgimise korral ei teki ohtu keskkonnale.

(4) Sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta keskmisena kuni 170 kg lämmastikku aastas. Mineraalväetistega on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta keskmisena 30 kg fosforit aastas ja selline kogus lämmastikku, mis on põllumajanduskultuuride kasvuks vajalik ning vastavuses käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud nõuetega. Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kg hektarile, tuleb anda jaotatult.

(4¹) Väetise laotamine pinnale on keelatud haritaval maal, mille maapinna kalle on üle 10 protsendi. Kui maapinna kalle on 5–10 protsenti, on pinnale väetise laotamine keelatud 1. novembrist kuni 15. aprillini.

(4²) Orgaanilisi ja mineraalväetisi ei tohi laotada 1. novembrist kuni 31. märtsini ja muul ajal, kui maapind on kaetud lumega, külmunud või perioodiliselt üleujutatud, või veega küllastunud maale. Käesoleva seaduse tähenduses loetakse maapind lumega kaetuks, kui see on rohkem kui 10 cm lumega kaetud kauem kui 24 tundi. Külmunud maa on käesoleva seaduse tähenduses maa, mis on külmunud rohkem kui 5 cm sügavuselt kauem kui 24 tundi.

(4³) Kasvavate kultuurideta põllule laotatud sõnnik on soovitatav mulda viia 48 tunni jooksul.

(5) Allikate ja karstilehtrite ümbruses on 10 meetri ulatuses veepiirist või karstilehtrite servast keelatud väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine ning vee kvaliteeti ohustav muu tegevus.

(6) Põllumajandusmaa ühe hektari kohta tohib pidada aasta keskmisena kuni kahele loomühikule vastaval hulgal loomi. Rohkem kui kahele loomühikule vastaval hulgal loomi ühe hektari kohta tohib pidada nõuetekohase mahutavusega sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla ning sõnniku laotamislepingu või ostu-müügilepingu olemasolu korral. Üks loomühik võrdsustatakse põllumajandusloomaga, kes sõnniku ja virtsana eritab 70 kg üldlämmastikku aastas. Põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid kehtestab põllumajandusminister määrusega.

(7) Põllumajandustootja peab põlluraamatut, kuhu kannab andmed haritava maa pindala, mulla omaduste, saagi, kasutatavate väetiste ja taimekaitsevahendite liikide ja koguste ning kasutamise aja kohta. Põlluraamatu vormi ja põlluraamatu pidamise korra kehtestab põllumajandusminister määrusega.
[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 26². Sõnniku ja virtsa hoidmise nõuded

(1) Kõikidel loomapidamishoonetel, kus peetakse üle 10 loomühiku loomi, peab olema lähtuvalt sõnnikuliigist sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla.

(2) Põllumajandusloomade pidamisel peab sõnnikuhoidla või sõnniku- ja virtsahoidla mahutama vähemalt nende kaheksa kuu sõnniku ja virtsa.

(3) Lautades, kus loomi peetakse sügavallapanul ning tingimusel, et laut võimaldab säilitada aastase sõnnikukoguse, ei ole sõnniku- ja virtsahoidlat vaja. Seejuures peavad sõnnikuga kokkupuutuvad konstruktsioonid vastama sõnnikuhoidlatele esitatavatele nõuetele.

(4) [Kehtetu - RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

(5) Haritaval maal on aunas lubatud hoida vaid tahesõnnikut ning mahus, mis ei ületa ühe vegetatsiooniperioodi kasutuskogust. Sõnnikuaun on käesoleva seaduse § 26¹ lõike 1 alusel kehtestatud nõuete kohaselt põllul hoitav sõnnikukogum.
[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 26³. Valgala kaitse põllumajandusreostuse eest nitraaditundlikul alal

(1) Põhja- ja pinnavee kaitseks määratakse põllumajandustootmisega piirkondades nitraaditundlikud alad. Nitraaditundlikuks loetakse ala, kus põllumajanduslik tegevus on põhjustanud või võib põhjustada nitraatioonisalduse põhjavees üle 50 mg/l või mille pinnaveekogud on põllumajanduslikust tegevusest tingituna eutrofeerunud või eutrofeerumisohus.

(2) Nitraaditundlikud alad ja nende piires kaitsmata põhjaveega pae- ja karstialad pinnakatte paksusega kuni 2 m määrab ning nendel aladel käesoleva paragrahvi lõigete 5 ja 6 kohaste kitsenduste ulatuse kehtestab kaitse-eeskirjaga Vabariigi Valitsus oma määrusega.

(3) Nitraaditundlikul alal on sõnniku- ja mineraalväetistega kokku lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta keskmisena kuni 170 kg lämmastikku aastas. Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kg hektarile, tuleb anda jaotatult.

(4) Nitraaditundlikul alal tohib lubatud lämmastiku üldkogusest anda mineraalväetistega haritava maa ühe hektari kohta keskmisena mitte üle 140 kg aastas. Mineraallämmastiku kogused, mis on suuremad kui 100 kg hektarile, tuleb anda jaotatult.

(5) Nitraaditundliku ala kaitsmata põhjaveega aladel pinnakatte paksusega kuni kaks meetrit ja karstialadel võib kaitse-eeskirja alusel piirata:

- 1) mineraalväetistega antavat lämmastikku aasta keskmise koguseni 100 kg haritava maa ühe hektari kohta;
- 2) loomapidamist 1,5 loomühikuni haritava maa ühe hektari kohta;
- 3) reoveesette kasutamist.

(6) Allikate ja karstilehtrite ümbruses on kuni 50 m ulatuses veepiirist või karstilehtri servast keelatud väetamine, taimekaitsevahendite kasutamine, sõnniku hoidmine sõnnikuaunas ja muud kaitse-eeskirjas sätestatud vee kvaliteeti ohustavad tegevused.

(7) Nitraaditundlikul alal asuvast põllumajandustootja poolt kasutatavast haritavast maast peab vähemalt 30 protsenti olema 1. novembrist kuni 31. märtsini kaetud taimkattega. Sellest protsendist 1/3 võib asendada teravilja-, rapsi- või rüpsipõhu sügisese sissekunniga. Taimkattena käesoleva seaduse tähenduses mõistetakse talvituvaid kultuure, nagu taliteraviljad, taliraps, talirüps, kõrrelised ja liblikõielised heintaimed ning maitse- ja ravimtaimed.

(8) [Kehtetu - RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

(9) Nitraaditundlikul alal rakendatud veekaitsemeetmete tõhususe hindamiseks kinnitab keskkonnaminister seireprogrammi.

(10) Seiretulemuste alusel korrigeeritakse iga nelja aasta järel nitraaditundlikul alal kehtestatud kitsendusi ja kohustusi.

(11) [Kehtetu - RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

(12) Põllumajandustootmisest pärineva reostuse mõju vähendamiseks pinna- ja põhjaveele koostatakse vastavaid meetmeid sisaldav nitraaditundliku ala tegevuskava. Tegevuskava koostamist korraldab Keskkonnaministeerium selleks otstarbeks riigieelarvest eraldatud rahalistest vahenditest ning tegevuskava kinnitab Vabariigi Valitsus. Nitraaditundliku ala tegevuskava korrigeeritakse vajaduse korral nelja aasta järel vastavalt pinna- ja põhjavee seireandmetele.
[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 26⁴. Nitraaditundliku ala valitseja, valitsemine, kaitsekohustuse teatis ja kitsenduste kehtivus

(1) Nitraaditundliku ala valitseja on keskkonnaministri poolt määratud keskkonnateenistus, kellele on käesolevas seaduses ettenähtud ulatuses ja korras antud nitraaditundliku ala valitsemise volitus.

(2) Nitraaditundliku ala valitsemine on kaitse-eeskirjaga sätestatud kaitsemeetmete täitmise koordineerimine.

(3) Nitraaditundliku ala valitseja koostab kaitsekohustuse teatise.

(4) Kaitsekohustuse teatis on kirjalik informatiivne dokument, mis sisaldab:

- 1) andmeid kinnisasja valdaja valduses oleva nitraaditundliku ala, kaitsmata põhjaveega pae- ja karstialade, allikaid ja karstilehtrid ümbritsevate alade piiride ja nitraaditundliku ala määramise aja kohta;
- 2) käesolevas seaduses või selle alusel vastuvõetud õigusaktides sätestatud kitsenduste ja kohustuste loetelu.

(5) Nitraaditundliku ala valitseja toimetab posti teel või elektrooniliselt kätte kaitsekohustuse teatise nitraaditundliku ala piires oleva kinnisasja omanikule või kinnistusraamatusse kantud kasutusvaldajale.

(6) Kinnisasja võõrandamisel on võõrandaja kohustatud kaitsekohustuse teatise allkirja vastu üle andma uuele omanikule.

(7) Kinnisasja omanik esitab kinnistusametile avalduse seadusjärgsete kitsenduste ja kohustuste lõpetamise või muutmise kandmiseks kinnistusraamatusse.

(8) Kinnisasja valdusest väljaandmisel peab omaniku ja valdaja vaheline leping sisaldama kaitse-eeskirjast tulenevaid kitsendusi ja kohustusi.
[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 26⁵. Valgala kaitse ohtlike ainetega reostamise eest

(1) Ohtlik aine käesoleva seaduse tähenduses on element või ühend, mis mürgisuse, püsivuse või bioakumulatsiooni tõttu põhjustab või võib põhjustada ohtu inimese tervisele ning kahjustab või võib kahjustada teisi elusorganisme või ökosüsteeme.

(2) Ohtlikud ained jaotatakse ohtlikkuse järgi kahte nimistusse. Nimistusse 1 kantakse ained, mille veeheidet või sattumist vette muul viisil peab vältima, ning nimistusse 2 ained, mille veeheidet või sattumist vette muul viisil peab piirama. Ohtlike ainete nimistud 1 ja 2 kinnitab keskkonnaminister oma määrusega.

(3) Nimistusse 1 kuuluvate ohtlike ainete otseheide keskkonda on keelatud. Otseheitaks loetakse ohtliku aine juhtimist otse põhjavekke või kaitsmata põhjaveega alale. Igasugune muu heide loetakse kaudseks.

(4) Ohtlike aineid sisaldavat veeheidet võib lubada veeuuringu tulemusi arvesse võtva vee erikasutusloaga. Veeuuring peab sisaldama lisaks käesoleva seaduse §-s 12¹ sätestatule ka heite mõju prognoosi suubla seisundile.

(5) Veeuuring on kohustuslik:

- 1) nimistusse 1 kantud ohtlike ainete heite korral;
- 2) nimistusse 2 kantud ohtlike ainete otseheite korral.

(6) Ohtlike aineid sisalduva veeheite korral kantakse vee erikasutusloale:

- 1) ohtliku aine suurim lubatav sisaldus heitvees ehk heite piirväärtus;
- 2) ohtliku aine lubatav kogus vee erikasutusloaga määratud aja jooksul;
- 3) ohtliku aine lubatav kogus tooraine- või toodanguühiku kohta, arvestades parimat võimalikku tehnikat;
- 4) ohtliku aine heite seireõuded;
- 5) ohtliku aine suubla seireõuded;
- 6) ohtliku aine piirväärtus suublas;
- 7) meetmed, mis vähendavad ohtliku aine heite mõju suublale.

(7) Ohtlike ainete tööstusettevõtetest või ohtlike aineid kasutavatest muudest ettevõtetest ühiskanalisatsiooni juhtimise tingimused peavad vastama käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatule ja need määratakse vee-ettevõtja ja kliendi vahelise ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse (RT I 1999, 25, 363; 2000, 39, 238; 102, 670) kohase lepinguga (edaspidi *leping*).

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud lepingutingimustest ja seire tulemustest peab vee erikasutaja teavitama vee erikasutusloa andjat, kes edastab andmekogule andmed ohtlike ainete heidete kohta.

(9) Ohtlike ainete lubatava heite piirkogused tooraine- või toodanguühiku kohta kehtestab keskkonnaminister oma määrusega.

(10) Käesoleva paragrahvi lõike 9 alusel määratud ohtlike ainete lubatava heite piirkogus ja tingimused, kui heidet ei juhita ühiskanalisatsiooni, sätestatakse ohtlike aineid käsitlevatele ettevõtjatele käesoleva paragrahvi lõike 6 kohaselt vee erikasutusloas.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 27. Veekogu jääkatte kaitse

(1) Veekogu jääkatet ei tohi reostada ega risustada naftasaaduste, kemikaalide, jäätmete ja muude reoainetega.

(2) Jää võtmisega ei tohi vett reostada, liigvähendada ega veekogu risustada.

§ 28. Veehaarde sanitaarkaitseala

(1) Veehaarde sanitaarkaitseala on joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veeala, kus veeomaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist.

(2) Veehaarde sanitaarkaitseala ulatus, välja arvatud käesoleva paragrahvi 3., 4. ja 5. lõikes sätestatud juhud, on:

- 1) 50 m puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihi ühe puurkaevuga;
- 2) 50 m puurkaevude rea teljest mõlemale poole, 50 m rea äärmistest puurkaevudest ja puurkaevude reas puurkaevude vaheline maa, kui vett võetakse põhjaveekihi kahe või enama puurkaevuga;
- 3) 200 m veevõtukohast ülesvoolu, 50 m allavoolu ning 50 m veevõtukohast mõlemale poole mööda veekogu kaldaga risti tõmmatud ja veevõtkohta läbivat joont, kui vett võetakse vooluveekogust;
- 4) veekogu akvatoorium koos 90 m laiuse kaldavööndiga, kui vett võetakse seisuveekogust.

(3) Sanitaarkaitseala ei moodustata, kui vett võetakse põhjaveekihi alla 10 m³ ööpäevas ühe kinnisasja vajaduseks. Sellise veevõtkoha hooldusõuded põhjavee kaitseks kehtestab keskkonnaminister.

(4) Keskkonnaminister võib vähendada veehaarde sanitaarkaitseala:

- 1) kuni 10 meetrile, kui vett võetakse alla 10 m³ ööpäevas ja kasutatakse ühisveevärgi vajaduseks;
- 2) 30 meetrile, kui vett võetakse üle 10 m³ ööpäevas ja põhjaveekiht on hästi kaitstud.

(5) Sanitaarkaitseala võib ulatuda kuni 200 meetrini veevõtukohast, kui vett võetakse põhjaveekihi üle 500 m³ ööpäevas. Sellise sanitaarkaitseala piirid kehtestab veehaarde projekti alusel keskkonnaminister.

(6) Veehaarde sanitaarkaitseala moodustamise ja projekteerimise korra kehtestab keskkonnaminister. Nimetatud kord sätestab ka omavalitsuse informeerimist veehaarde sanitaarkaitseala moodustamisest.

§ 28¹. Kitsendused veehaarde sanitaarkaitsealal

(1) Põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal laiusega kas 30 m või 50 m on majandustegevus keelatud, välja arvatud:

- 1) veehaarderajatiste teenindamine;
- 2) metsa hooldamine;
- 3) heintaimede niitmine;
- 4) veeseire.

(2) Põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal, mille laius on üle 30 meetri, rakendatakse looduskaitseaduses (RT I 2004, 38, 258) sätestatud ranna või kalda piiranguvööndi kitsendusi.

(3) Voolu- ja seisuveekogude veehaarde sanitaarkaitsealal rakendatakse:

- 1) käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud kitsendusi Kirde-Eesti ja Narva linna veehaardetel Narva jõel ning Tallinna linna veehaarde osas Ülemiste järvel koos 90 m laiuse kaldavööndiga;
- 2) looduskaitseaduses sätestatud ranna või kalda piiranguvööndi kitsendusi teistel veekogudel ja Tallinna linna veehaarde käesoleva lõike punktis 1 nimetatata veekogudel.

(4) Veehaarde omanik või valdaja võib keelata veehaarderajatise teenindamisega mitteseotud isikute viibimise veehaarderajatise seadmetel ja veekogu akvatooriumi osal, mis jääb veehaarde sanitaarkaitsealasse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kitsendustega veehaarde sanitaarkaitsealal ei ole kallasrada. Sanitaarkaitsealal võivad viibida ainult need inimesed, kes täidavad keskkonnajärelevalve ja tervisekaitse, veehaarderajatiste teenindamise, metsa hooldamise, heintaimede niitmise ja veeseirega seotud tööülesandeid.

(6) Kui veekogu sanitaarkaitsealal on vaja teha veehaarderajatiste, veekogu või sanitaarkaitseala enda korrashoiuks vajalikke käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata töid, annab selleks keskkonnaministri nõusolekul loa kohalik omavalitsus.

[RT I 2004, 38, 258- jõust. 10.05.2004]

§ 29. Veekaitsevöönd

(1) Vee kaitsmiseks hajureostuse eest ja veekogu kallaste uhtumise vältimiseks moodustatakse veekogu kaldaalal veekaitsevöönd.

(2) Veekaitsevööndi ulatus tavalisest veepiirist on:

- 1) Läänemerel, Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel ning Võrtsjärvel – 20 m;
- 2) teistel järvedel, veehoidlatel, jõgedel, ojadel, allikatel, peakraavidel ja kanalitel ning maaparandussüsteemide eesvooludel ### 10 m;
- 3) maaparandussüsteemide eesvooludel valgalaga alla 10 km² – 1 m.

(3) Tavaline veepiir on käesoleva seaduse tähenduses maakatastri kaardil märgitud veekogu piir.

(4) Veekaitsevööndis on keelatud:

- 1) maavarade ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu teostamine;
 - 2) puu- ja põõsarinde raie ilma maakonna keskkonnateenistuse nõusolekuta, välja arvatud raie maaparandussüsteemi eesvoolul maaparandushoiutööde tegemisel;
 - 3) majandustegevus, välja arvatud heina niitmine ja roo lõikamine;
 - 4) väetise, keemilise taimekaitsevahendi ja reovee sette kasutamine ning sõnnikuhoidla või -auna paigaldamine.
- Lubatud on taimekaitsevahendi kasutamine taimehaiguste korral ja kahjurite puhanguliste kollete likvideerimisel keskkonnateenistuse igakordsel loal.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 30. Veehaarde puurkaevu ja puuraugu rajamine, konserveerimine ning likvideerimine

Veehaarde puurkaevu või puuraugu rajamise, konserveerimise või likvideerimise korra kehtestab keskkonnaminister.

§ 31. Vee kaitse veekogu sängi ja maapõue kasutamisel

(1) Maavarade ja maa-ainese kaevandamist veekogu põhjast või sellele toetuvate ehitiste rajamist tuleb korraldada nii, et selle tagajärjel ei kahjustuks vesi, vee-elustik ega veekogu kaldad.

(2) Kui maapõue kasutatakse muudel eesmärkidel kui põhjavee saamiseks, peab rakendama meetmeid põhjavee kaitseks.

(3) Veehaarde sanitaarkaitsealal on maavarade kaevandamine keelatud.

§ 32. Veekogu ja põhjaveekihi seisundit mõjutava ehitise asukoha valik ning tööde tegemise kord

(1) Veekogu ja põhjaveekihi seisundit mõjutava uue või rekonstrueeritava ehitise asukoha valikul, projekteerimisel, ehitamisel ja likvideerimisel ning uue tehnoloogia evitamisel peab tagama vee kaitse reostamise ja liigvähendamise, veekogu kaitse risustamise eest, arvestama teiste maaomanike ja veekasutajate huve ning kindlustama joogiveevarustatuse.

(2) Loa veekogu ja põhjaveekihi seisukorda mõjutavate tööde tegemiseks veekogul ja veekaitsevööndis annab kohalik omavalitsus maaomaniku ja veekasutaja nõusolekul.

(3) Kui käesoleva paragrahvi 2. lõikes märgitud tööd toimuvad veehaarde sanitaarkaitsealal, siis on vajalik veehaarde omaniku nõusolek.

§ 33. Vee ja veekogu seisundit mõjutavate tööde ja vee kasutamise peatamine

(1) Kui vett või veekogu kasutatakse ilma vastava loa või nõusolekuta või kui vee seisundit mõjutavate tööde tegemisel rikutakse keskkonnakaitsenõudeid, võidakse niisugune tegevus seadusega sätestatud korras peatada.

(2) Tegevuse peatamisega seotud vaidlused lahendab kohus.

§ 34. Kohustused vee kahjuliku toime vältimiseks

Maaomanik (valdaja) ja veekasutaja ei tohi põhjustada:

- 1) üleujutust;
- 2) kalda, tammi ega muu rajatise purunemist;
- 3) maa soostumist;
- 4) pinnase erosiooni ega maalihet.

§ 35. Vee toimest põhjustatud loodusõnnetuse tagajärgede kõrvaldamine

Vee toimest põhjustatud loodusõnnetuse tagajärgede kõrvaldamist korraldab Vabariigi Valitsus.

6. peatükk VEEVARUDE ARVESTUS, VEESEIRE JA VESIKONNA VEEMAJANDUSKAVA

§ 36. Veevarude arvestus

Veevarude arvestust peetakse vee hulga, taseme, omaduste, kasutamise ja kasutajate ning puuraukude, veehaarete ja põhjaveemaardlate kohta vastavalt keskkonnaregistri seaduses (RT I 2002, 58, 361) või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.
[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 37. Riigi veeseire

(1) Riigi veeseire on abinõude süsteem andmete kogumiseks pinna-, põhja-, heit- ja merevee hulga, taseme, kvaliteedi ja veekogude jäänähete kohta.

(2) Veeseirega saadud andmed antakse riigi veekatastrisse aruandlusaastale järgneval aastal.

(3) Veeseire teostaja vastutab andmete õigsuse eest.

(4) Veeseiresüsteem töötab üldistes huvides. Vaatluspunktide nimekirja, kinnisasja omaniku informeerimise korra ja vaatluste programmi [kinnitab keskkonnaminister](#).

(5) Kinnisasja omanik ei tohi vaatluspunkti kahjustada, kasutuskõlbmatuks muuta ega keelata vaatlejate juurdepääsu vaatluspunktile päikesetõusust päikeseloojanguni ka siis, kui see asub omaniku poolt piiratud ja tähistatud maal.

(6) Kinnisasja omanikul on õigus saada informatsiooni tema kinnisasjal toimunud vaatluste tulemustest.

(7) Vee erikasutusloa andja teostab või korraldab riigi kulul kontrollseiret vee erikasutaja seire üle.

§ 38. Vee kaitse ja kasutamise kavandamine

(1) Vee kaitse ja kasutamise abinõud planeeritakse vesikonna või alamvesikonna veemajanduskavas (edaspidi *veemajanduskava*), mida tuleb arvestada kohaliku omavalitsusüksuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava, üld- ja detailplaneeringute koostamisel või nende ülevaatamisel ja muutmisel.

(2) Vesikond või alamvesikond käesoleva seaduse tähenduses on valgalade majandamise põhiüksuseks määratud üht või mitut valgala koos põhjavee või rannikuveega hõlmav ühes ringpiiris maismaa- või veeala. Veemajanduskavaga hõlmatavad vesikonnad ning alamvesikonnad nimetab ja vesikondade veemajanduskavad kinnitab Vabariigi Valitsus. Alamvesikondade veemajanduskavad kinnitab keskkonnaminister.

(3) Veemajanduskava eesmärk on säästva arengu ja võimalikult loodusliku veeklassi tagamine ning mere-, pinna- ja põhjaveekvaliteedi, hulga ja režiimi (edaspidi *vee seisund*) hoidmine inimtegevusest võimalikult rikkumatuna, täites vee kasutamise ja kaitse eripärast tingitud kvaliteedinõudeid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärgi täpsustamiseks kehtestab keskkonnaminister määrusega põhjaveekogumite ja veekogude veeklassid, veeklassidele vastavad kvaliteedinäitajate väärtused ning veeklasside määramise korra.

(5) Loodusläheduse järgi jaotatakse põhjaveekogumite vesi kaheks veeklassiks järgmiselt:

- 1) hea – looduslik ja looduslähedane vesi;
- 2) halb – reostunud või tugevalt reostunud vesi.

(5¹) Loodusläheduse järgi jaotatakse veekogude vesi viieks veeklassiks järgmiselt:

- 1) väga hea – looduslik vesi;
- 2) hea – looduslähedane vesi;
- 3) rahuldav – mõõduka inimõjuga vesi;
- 4) halb – reostunud vesi;
- 5) väga halb – tugevalt reostunud vesi.

(6) Reostunud ehk halba või väga halba vee seisundit peab parandama reostaja või, kui reostajat pole võimalik kindlaks teha, siis veekogu puhul omanik ja põhjavee puhul riik.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärgi täpsustamiseks kehtestab keskkonnaminister lõheliste ja karplaste elupaikadena kaitstavate veekogude nimekirja ning nende veekogude vee kvaliteedi- ja seirenõuded.

(8) Veemajanduskava sisaldab:

- 1) käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärgi saavutamise näitajaid;
- 2) ülevaadet reostusallikate mõjust vee seisundile ja veekasutuse analüüsi;
- 3) ülevaadet põhjaveekihtide ja veekogude veeklasside kohta ning vastavuse kohta vee kasutamise ja kaitse eripärast tingitud kvaliteedinõuetele;
- 4) vee seisundi võimalikult looduslikuna hoidmise tegevuskava reostuse vältimiseks või piiramiseks, sealhulgas nimistusse 2 kuuluvate ohtlike ainete heidete vähendamiseks;
- 5) ülevaadet aladest, kus veekasutust tuleb piirata või vee edasist kasutamist vältida;
- 6) käesoleva lõike punktis 4 nimetatud tegevuskava otstarbekuse analüüsi.

(9) Veemajanduskava vaadatakse üle vähemalt iga kuue aasta järel.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 38¹. Veemajanduskava koostamine

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

(1) Veemajanduskava koostamist ja täitmise kontrolli korraldab Keskkonnaministeerium.

(2) Veemajanduskava koostamist finantseeritakse Keskkonnaministeeriumile selleks otstarbeks riigieelarvest eraldatud rahast. Veemajanduskava täitmise tagab vee erikasutaja.

(2¹) Veemajanduskava menetlusele kohaldatakse avatud menetluse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(3) --(4)

[Kehtetud - RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

(5) Veemajanduskava koostamiseks vajalikku informatsiooni on seda valdavad isikud kohustatud andma Keskkonnaministeeriumile tasuta.

(6) Keskkonnaministeerium peab tagama veemajanduskava koostamise käigus kogutud informatsiooni ja materjalide säilimise.

(7) [Kehtetu - RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 38². Avatud menetlus veemajanduskava koostamisel

- (1) Keskkonnaministeerium avaldab veemajanduskava algatamise menetluse kohta teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded vähemalt kaks kuud enne veemajanduskava koostamise algatamist.
- (2) Keskkonnaministeerium tutvustab tema algatatud veemajanduskava eesmärges üleriigilise levikuga päevalehes kuu aja jooksul pärast veemajanduskava algatamise otsuse tegemist.
- (3) Veemajanduskava koostamisse kaasatakse vesikonna või alamvesikonna territooriumil asuvad maavalitsused, kohalikud omavalitsused, elanikud ja teised huvitatud isikud. Veemajanduskava lähteseisukohtade ja projekti tutvustamiseks korraldab Keskkonnaministeerium avalikke arutelusid.
- (4) Veemajanduskava kooskõlastatakse enne avalikku väljapanekut ministeeriumidega, kelle valitsemisala veemajanduskava puudutab, ning vesikonna või alamvesikonna territooriumil asuvate maavalitsuste ja kohalike omavalitsustega.
- (5) Keskkonnaministeerium korraldab veemajanduskava avaliku väljapaneku ja arutelu vesikonna või alamvesikonna territooriumil asuvate maakondade keskustes.
- (6) Veemajanduskava avaliku väljapaneku kestus on kuus kuud. Alamvesikonna veemajanduskava avaliku väljapaneku kestus on kolm kuud.
- (7) Väljapaneku käigus esitatud kirjalikele ettepanekutele ja vastuväidetele vastab Keskkonnaministeerium kirjaga kahe kuu jooksul pärast veemajanduskava avaliku väljapaneku lõppemist.
- (8) Veemajanduskava avaliku väljapaneku ja arutelu tulemuste alusel teeb Keskkonnaministeerium veemajanduskavas vajalikud parandused ja täiendused.
- (9) Veemajanduskava kinnitamise otsus tehakse koos veemajanduskavaga avalikult teatavaks ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.
[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

6¹. peatükk VASTUTUS

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 38³. Üleujutuse või veekogu veehulga lubamatu vähenemise põhjustamine

- (1) Üleujutuse, soostumise või veekogu või põhjaveekihi veehulga lubamatu vähenemise põhjustamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
- (2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

§ 38⁴. Vee kasutamise nõuete rikkumine

- (1) Vee võtmise eest vee erikasutusloata, kui luba oli nõutav, või vee erikasutusloa nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
- (2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

§ 38⁵. Vee kaitse ja kasutamise korra rikkumine

- (1) Vee kaitse ja kasutamise korra rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
- (2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.

§ 38⁶. [Kehtetu - RT I 2003, 26, 156- jõust. 21.03.2003]

§ 38⁷. Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuete rikkumine

- (1) Käesoleva seaduse § 13 lõigete 2 ja 4 alusel kehtestatud joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2003, 26, 156- jõust. 21.03.2003]

§ 38⁸. Joogivee müümine vastava loata

(1) Käesoleva seaduse §-s 13¹ sätestatud kvaliteedinõuetele mittevastava, kuid tervisele ohutu joogivee müümise eest vastava loata – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2003, 26, 156- jõust. 21.03.2003]

§ 38⁹. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 38³–38⁵ ning 38⁷–38⁸ sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364; 2002, 82, 480; 86, 504; 105, 612; 2003, 4, 22) üldosa ja vääртеomenetluse seadustiku (RT I 2002, 50, 313; 110, 654) sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 38³–38⁵ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnainspeksioon.

(3) Käesoleva seaduse §-des 38⁷–38⁸ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Tervisekaitseinspeksioon.
[RT I 2003, 26, 156- jõust. 21.03.2003]

7. peatükk KAHJU HÜVITAMINE JA JÄRELEVALVE

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 39. [Kehtetu - RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 39¹. Veeseaduse rikkumisel tekitatud kahju hüvitamine

(1) Põhjaveekihi või veekogu kahjustamisel on juriidilised ja füüsilised isikud kohustatud kõrvaldama tekitatud kahjustuse või selle uuesti tekkimise ohu ja informeerima sellest kohe kahjustuse asukohajärgset keskkonnateenistust ning kohaliku omavalitsuse täitevasutust. Kahjustuse suuruse määramisega kaasnevad kulud kannab kahjustuse tekitaja.

(2) Kui süüdlane ei asu kohe kahjustust kõrvaldama või ei täida järelevalveasutuse poolt tehtud sellekohast ettekirjutust, võib riiklik keskkonnateenistus määrata kahjustust kõrvaldama kolmanda isiku koos kõrvaldamisega seotud kulude sissenõudmisega süüdlase käest.

(3) Vee kasutuskõlmatuks muutmisel hüvitab rikkuja rikutud veehulga erikasutuse tasu viiekordses ulatuses.

§-d 39²–39³.

[Kehtetud - RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 40. Vee kasutamise ja kaitse riiklik järelevalve

(1) Järelevalve käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle toimub seadusega sätestatud korras.

(2) Tervisekaitseinspeksioon teostab järelevalvet veeseaduse § 13 lõigete 2 ja 4 ning §-s 13¹ esitatud nõuete üle ja joogiks kasutatava vee terviseohutuse üle vastavalt rahvatervise seadusele (RT I 1995, 57, 978; 1996, 3, 56; 49, 953; 1997, 37/38, 569; 1999, 30, 415; 88, 804; 2001, 23, 128; 2002, 32, 187; 53, 336; 61, 375; 63, 387; 90, 521; 2003, 26, 156 ja 160) ja toiduseadusele (RT I 1999, 30, 415; 2002, 13, 81; 61, 375; 63, 387; 102, 603). Veterinaar- ja Toiduamet teostab järelevalvet vee terviseohutuse üle vastavalt toiduseadusele.

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud järelevalve teostamisel on Tervisekaitseinspeksiooni järelevalveametnikul rahvatervise seaduse §-s 16 sätestatud õigused ja kohustused.

(3) Riigi keskkonnakaitseinspektoril on õigus vee kasutamise ja kaitse tagamiseks teha järgmisi kohustuslikke ettekirjutusi:

- 1) nõuda vee kasutamise ja kaitse nõuete täitmist;
- 2) lõpetada õiguserikkumine;
- 3) kõrvaldada põhjaveekihi ja veekogule tekitatud kahjustus.

(4) Ettekirjutust teenistusliku järelevalve korras muuta ei tohi.

(5) Kui kohustatud isik ei täida ettekirjutust põhjaveekihile ja veekogule tekitatud kahjustuse likvideerimiseks, võib riiklikku järelevalvet teostav ametiasutus rakendada asendustäitmist asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

§ 40¹. Seaduse rakendamine

- (1) Tunnustamistunnistust omavad katselaborid tuleb akrediteerida hiljemalt 2004. aasta 1. aprilliks.
- (2) Käesoleva seaduse § 24 lõikes 4 sätestatud nõue tuleb täita hiljemalt 2011. aasta 1. aprilliks.
- (3) Käesoleva seaduse § 26³ lõikes 7 sätestatud nõue tuleb täita alates 2002. aasta 1. aprillist.
- (4) Käesoleva seaduse § 38 lõike 1 kohased veemajanduskavad tuleb koostada hiljemalt 2008. aasta 1. aprilliks.
- (5) Käesoleva seaduse §-d 9¹, 13¹ ja 26⁵ jõustuvad 2002. aasta 1. aprillil.
- (6) Vee erikasutuslubade andmisel, muutmisel ja kehtetuks tunnistamisel võib kuni 2002. aasta 1. aprillini lähtuda enne 2001. aasta 1. aprilli kehtinud § 9 sätetest.
- (7) Enne käesoleva sätte jõustumist antud vee erikasutusload kehtivad nendes sätestatud kehtivusajani, kui seadusest tulenevalt ei ole alust tunnistada luba kehtetuks varem, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud juhul.
- (8) Vee erikasutusloa andjal on õigus muuta loa kehtivusajal enne 2002. aasta 1. aprilli antud vee erikasutusluba, kui see on vajalik käesoleva seaduse §-des 15 ja 24 sätestatud nõuete rakendamiseks üle 2000 inimekvivalendilise reostuskoormusega reostusallikate suhtes.
- (9) Enne 2004. aasta 1. maid välja antud veeuringut teostava proovivõtja atesteerimistunnistusi võib tunnistuste väljaandja pikendada kuni kaks aastat.

[RT I 2004, 28, 190- jõust. 01.05.2004]

8. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 41. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

¹2000/60/EÜ (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1); 91/676/EMÜ (EÜT L 375, 31.12.91, lk 1).